

Ur hösten program

Lördag-söndag 8-9/9

UPPLANDS-BRO MÄSSAN

Gymnasiets sporthall

Invigning lörd 8/9 kl 11.00

Öppettider för allmänheten: lör 8/9 10-18, sön 9/9 10-16

UKF:s monter, nr 21

- kortfilm på video om vår verksamhet
- demonstration av datorprogram med ortsuppgifter för hela kommunen
- visning och utskrift av enskilda orter från 1535 till 1875
- försäljning av UKF:s bok Vad hände egentligen?
- presentation av kommande verksamhet
- vad gör UKF?
- några Upplands-Bro konstnärer visar verk i vår monter

Söndag 23 september kl 10.00 - återfärd ca 15.00

UTFLYKT TILL ANUNDSHÖG - i Badelunda nära Västerås

- Guidning av *John Kraft*, Västerås, kl 11
- Anundshög,
- skeppssättningar,
- labyrint med forntida fruktbarhetsdyrkan
- lunchkorg medtages
- kaffe erbjuds i hembygdsgården, ca kl 13
- utbyte av erfarenheter med en aktiv hembygdsförening
- samling med bilar vid Bro Centrum för samåkning kl 10.00

Tisdagen 9 oktober Bro bibliotek kl 19.00

INGVAR DEN VITTFARNE OCH ANDRA VIKINGATIDA UTLANDSFARARE

Mats Larsson, Lund, berättar om Ingvarståget - det enda historiskt belagda vikingatåget. I slutet av september återkommer han från en resa i Georgien där han följt Ingvar i spåren. Vi har flera s.k. Ingvarstenar i våra bygder, bl a vid Håtuna kyrka. Det är tämligen nya rön kring en svårlöst gåta som Mats Larsson fört fram i sina artiklar och böcker.

Torsdag (obs ej tisdag) 8 november

STUDIEBESÖK PÅ ANTIKVARISK-TOPOGRAFISKA ARKIVET, ATA

I Riksantikvarieämbetets lokaler Storgatan 41. invid Historiska museet.

Här lagras antikvariska handlingar, teckningsurklipp, bilder m.m. under enskilda gårdars namn. Du får tillfälle att titta närmare på just din orts handlingar.

I direkt anslutning till ATA ligger Vitterhetsakademiens bibliotek, vars läsesal vi disponerar efter kl 19.00.

December - datum lämnas senare

FÖRENINGSMÖTE - RAPPORTER FRÅN PROJEKTGRUPPERNA

Närmare upplysningar lämnas i Oktobermeddelandet.

BIRKA

För utfärdan till Birka får vi David Damell som ledare. Den genomförs i början på sommaren 1991; då har man haft vintern på sig för utvärdering. Vill du åka dit redan nu så anordnar Raä regelbundna turer dit, grävningar pågår till 22 september.

BAKGRUND till utflykten och föredraget

Badelunda - Anunds hög

Alla känner vi Rösaring med sin labyrint och processionsväg. *John Kraft* är den främsta kännaren av labyrinter. I många år har han studerat dessa på ort och ställe. Vid sitt besök på hembygdsgården Klint för några år sedan fick vi vår egen labyrint inplacerad i ett större sammanhang - den är i vissa avseenden en av de främsta i landet. John Kraft har i en engelskspråkig tidskrift om labyrinter skrivit om bl a Sanda-labyrinten som den benämns i litteraturen.

Och vi minns naturligtvis de arkeologiska undersökningarna i början av 80-talet, som visade på den unika processionsvägen som leder in i högen intill labyrinten.

En lika stor labyrint finns på Badelundaåsen i anslutning till det mycket kända fornlämningsområdet kring Anunds hög. Hela området presenterades av Badelunda hembygdsförening i en förnämlig 50-sidig skrift 1989. John Kraft och medlemmar ur föreningen tar emot oss och visar oss runt i en av landets stora sevärdheter.

Hur kan det ha gått till när labyrinterna användes på riktigt? Ingen kan bättre än John Kraft berätta om vad fruktbarhetsdyrkan stod för i forntiden och vad den står för i ännu levande traditioner världen runt.

Två orter med så förnämliga labyrinter och fornminnen har många gemensamma intressen och problem att dryfta och kan dra lärdom av varandras erfarenheter. Vi ser fram mot en givande dag i Badelunda.

För kännedom: ett flertal skyltar med bild och text har nu blivit placerade i Rösaringsområdet. De har tagits fram av Länsmuseibyrån och satts på plats av kommunen.

Det finns ett uttalat intresse hos tjänstemän inom Raä att få undersöka den plana kullen i änden på processionsvägen. Är det en gravhög -eller ?

Ingvar den vittfarne

I hembygdsboken blev inte de senaste forskningarna kring de s.k. Ingvarstenarna beaktade. Dessa stenar - ett 30-tal i Mälardalen - berättar om ett historiskt belagt vikingatåg, utförligt skildrat i en isländsk saga. *Mats Larsson* har nyligen sammanfattat sina forskningsresultat i en bok, *Ett ödesdigert vikingatåg, Atlantis 1990*.

Ingvarståget är "ett specialfall" ur den akademiska avhandling som Mats Larsson försvarade i Lund så sent som 28 maj 1990. Den finns i bokform under titeln *Runstenar och utlandsfärder, Acta archeologica Lundensia 8:18*. Ett forskarteam från Lund åker om några veckor till Georgien; det är i den georgiska krönikan från 1040-talet man kan finna lösningen på problemet: Vart for Ingvar?

Mats berättar även om vikingars utlandsfärder i allmänhet, inklusive "Anund" och "Ingerun" från ristningarna i resp Håtuna och Kungsängen. Det är ett synnerligen aktuellt och intressant föredrag vi har att se fram emot.

FRÅGA

Vi är i starkt behov av en mindre kopiator. Känner du till någon begagnad men ändå fungerande som UKF kunde få förvärva?

ALLMÄNT

- Sprid kunskap om vår bok *Vad hände egentligen?* Vi måste sälja många fler exemplar.
- Bevaka hembygdsföreningarnas aktiviteter i *Det händer i Upplands-Bro*. Kommunens annonsblad utkommer var 14:e dag.
- UKF har vid ett möte med Riksförbundets kommitté för lokalhistorisk forskning fått presentera sitt arbete, framförallt gällande den dator tekniska sidan; vi har också blivit inbjudna att senare i höst berätta om vår verksamhet vid en kursdag anordnad av Lokalhistoriska sällskapet i norra Södermanland.

Vänliga hälsningar

Börje Sandén